

→ passat a les 3.392 de l'any passat. I a Catalunya de les quasi 45.000 tones que es pescaven a principi de segle s'ha passat 27.666 del 2015, cosa que significa una reducció de quasi el 39%.

Arribats a aquest punt, molts científics es pregunten si hi ha possibilitat de fer marxa enrere, és a dir, retornar a la sostenibilitat. Algunes experiències recents semblen esperançadores. A Roses, a la comarca de l'Alt Empordà, fa un any els pescadors, a la vista de l'escassa mida dels lluços, van decidir implantar-hi una reserva pesquera. Amb l'ajuda de l'Institut de Ciències de la Mar, van iniciar un seguiment de l'àrea. I el que han trobat, un any després, és que els lluços estan recuperant la mida d'abans i, de rebot, la reserva ha tingut efectes benèfics en les àrees circumdants.

A Roses, a instàncies dels pescadors, s'hi ha aplicat una zona de restricció de pesca per recuperar la comunitat de lluços.

L'experiència de Roses és una gota d'esperança enmig d'un mar que, de tan prop com el tenim, els humans ens entestem a asfixiar. La Mediterrània no crema, com el bosc, ni ocupa grans titulars als telenotícies, però els humans l'estem exhaurint gradualment. Són molt els fronts sobre els quals cal actuar. La inacció és l'actitud més senzilla, però també la més suïcida. ●

JORDI LLEONART

«El Mediterrani ha estat l'aneguet lleig de la gestió pesquera de Brussel·les i Madrid»

Jordi Leonart (Barcelona, 1948) és membre de l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona i un dels principals experts en la dinàmica pesquera de la Mediterrània.

Fotografies de Jordi Play

La Mediterrània està a la vora del col·lapse?

—No. La Mediterrània està sobreexplotada, bruta i en un estat no gaire bo. Però dir que està a la vora del col·lapse seria anar un poc massa lluny.

—Quin diagnòstic en fa, doncs, si parlem del mar en general?

—El mar està rebent molta contaminació per part de la terra a causa de l'activitat humana. Això afecta sobretot la franja més costanera, on s'acumulen moltes deixalles, tant de mida gran i mitjana com micro-deixalles. Aquest fenomen es veu agreujat pel fet que cada volta els rius són menys cabalosos i, per tant, arriba menys aigua dolça per regenerar la mar, la qual cosa perjudica els ecosistemes costaners. A més, tot i que ara arriba un poc més neta, durant molt de temps l'aigua que ha arribat era bruta i molt contaminada.

En una altra escala caldria afegir-hi el canvi climàtic. Els estudis demostren

que s'està produint un escalfament de la temperatura de la mar, la qual cosa es deixa notar molt en algunes espècies que apareixen amb més freqüència o menys que no abans.

—Si ens centrem en la qüestió de la pesca, és especialment greu la situació de sobreexplotació pesquera a la mar Mediterrània?

—Sí, el que passa és que quan parlem de sobreexplotació cal definir quines són les espècies sobreexplotades perquè n'hi ha de sobreexplotades i n'hi ha que no. Però, efectivament, hi ha una sobreexplotació general que s'ha accentuat el segle xx amb els avenços tecnològics i l'increment de potència de les embarcacions. Això ha modificat la composició de les espècies a l'ecosistema, de forma que els grans depredadors o algunes espècies com les rajades i els taurons han tendit a disminuir o fins i tot a desaparèixer. En resum, el que tenim és que s'està canviant la composició de les espècies.

